

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10485

Tarih : 12.02.2025

10/2379

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Yerel yönetimleri, yerel demokrasiyi hedef alan siyasi kumpas operasyonlarına her gün bir yenisi eklenmeye devam etmektedir. 11 Şubat 2025 tarihinde İstanbul Kartal ve Ataşehir Belediye Başkan yardımcıları ile Üsküdar, Sancaktepe, Fatih, Tuzla, Adalar, Şişli ve Beyoğlu belediye meclis üyeleri gözaltına alınmış, adı geçen belediyelere “kent uzlaşısı”nu suç olarak göstermeye çalışan siyasi bir operasyon yapılmıştır. Aynı gün Van Büyükşehir Belediye Başkanı Abdullah Zeydan’a da yargılandığı davada 3 yıl 9 ay hapis cezası verilmiştir. Güçlü katılımcı yerel demokrasiyi, birlikte yaşamı ve toplumsal uzlaşmayı hayata geçirmenin modeli olan ve çok geniş seçmen kitlelerince de kabul gören “kent uzlaşısı” kriminalize edilerek, yerel yönetimlerle o kentte yaşayanların iradesi gasp edilmek istenmekte, ayrıca Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde seçilmiş belediye eşbaşkanlarına verilen haksız cezalarla yeni kayyım zeminleri hazırlanmaktadır. Yerel demokrasiyi, yerel yönetimleri ve halk iradesini tasfiye etmeye yönelik yürütülen siyasi kumpas operasyonlarının Türkiye’nin geleceği ve demokrasi açısından yaratacağı büyük tahribatların araştırılması, bu kumpasları örgütleyen mekanizmaların halk iradesine yönelik yerelden başlayan darbe girişimlerinin engellenmesi için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98. ve İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Sezai TEMELLİ

DEM Parti Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kars Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Anayasal bir hak olan seçme, seçilme, yönetme ve yönetilme hakkının ortadan kaldırılmasını amaçlayan kayyım sistemiyle demokrasi Türkiye'nin batısından doğusuna ülkenin dört bir tarafında kuşatma altına alınmaktadır. Seçim sonuçlarını ortadan kaldırmaya yönelik yürütülen bu süreç demokrasiye ağır darbe niteliği taşımaktadır. 31 Mart 2024'ten buyana Hakkari, Esenyurt, Batman, Mardin, Halfeti, Dersim, Ovacık, Bahçesaray, Akdeniz ve Siirt olmak üzere toplam on belediyeye kumpas operasyonlarıyla kayyım atanmıştır. Belediyelere yönelik operasyonların son durağı İstanbul Kartal ve Ataşehir belediyeleri olmuştur. Operasyonlara gerekçe olarak ise 31 Mart 2024'te bazı kentlerde yapılan "kent uzlaşısı" gösterilmektedir. Demokratik her talebi, hak arayışını, iktidarın politikalarına yönelik eleştirileri, yayınları, haber ve yorumları suç olarak gören, Türkiye'yi bir suç cenderesi içerisine alarak toplumsal baskıyı arttırmayı hedefleyen siyasi bir operasyon süreci yerelden başlayarak tüm ülkeyi kuşatma altına almaktadır. Özellikle yerel demokrasinin giderek güç kazanmasını engelleyeme yönelik merkezden yapılan müdahale, yargı ve kolluk gücü eliyle artırılan baskı politikaları demokrasiye ve toplumsal zemine büyük zararlar vermektedir. İktidarın kalıcılaştırmaya çalıştığı kayyım politikası, demokrasinin önemli bir aşaması olan seçim süreçlerini ve sandıktan çıkan sonucu da ortadan kaldırmaktadır. Bu durum, siyasal, toplumsal krizleri daha da büyütecektir.

GEREKÇE

11 Şubat 2025 tarihinde İstanbul Kartal ve Ataşehir Belediye Başkan yardımcıları ile Üsküdar, Sancaktepe, Fatih, Tuzla, Adalar, Şişli ve Beyoğlu belediye meclis üyeleri olmak üzere toplam on kişi gözaltına alınmıştır. Siyasi talimatlarla yürütülen operasyonlar kapsamında yerel demokrasinin toplumsal zeminde güçlenmesini esas alan "kent uzlaşısı"nın yanı sıra toplumsal demokratik örgütlenme modeli olan Halkların Demokratik Kongresi'ni kriminalize edilerek, hem yerel demokrasi, hem de kent halkının sandığa yansıyan iradesi cezalandırılmak istenmektedir.

DEM Parti'nin 2024 yerel seçimlerinde uyguladığı kent uzlaşısı, güçlü yerel demokrasiyi, demokratik uzlaşmayı, o kentte yaşayan bütün kimliklerin, kültürlerin, inançların kent yönetimlerine ortak katılımını esas almaktadır.

Kent uzlaşısı aynı zamanda kentin bütün sorunlarının uzlaşısıyla, müzakereyle ortak çözümünü, yerel hizmetlerin, ayırım gözetilmeksizin herkese eşit düzeyde ulaştırılmasını, yerel yönetimlerde kurulan rant mekanizmalarının ortadan kaldırılarak, kent yönetimlerinin halkların hizmetine sokulmasını hedeflemektedir.

İktidarın siyaset üzerinden bütün toplumu kutuplaştırdığı, kamplaştırdığı, ayrıştırdığı, çatıştırdığı, toplumsal barış zeminini giderek zayıflattığı bir noktada kent uzlaşısı, tüm bu kamplaşma ve kutuplaşmayı ortadan kaldıran, barış içerisinde bir arada yaşam zeminini güçlendiren, siyaseti ortak demokrasi etrafında toplumu birleştirme amacıyla uzlaştıran bir demokratik modelidir. Bu model aynı zamanda demokrasi ve Kürt sorunu başta olmak üzere tüm toplumsal sorunların uzlaşısıyla çözümü konusunda yerelden başlayan bir müzakere kültürünü de oluşturmaktadır.

2024 yerel seçimlerinde oluşturulan kent uzlaşısı geniş seçmen kitlelerince kabul görmüş, rıza gösterilmiş, onaylanmış ve sandığa irade olarak yansımıştır.

Belediyelere yönelik “kent uzlaşısı” üzerinden yapılan siyasi operasyonun hedefi ve amacı, güçlü yerel demokrasi ağlarının oluşmasını engellemektir. Bu operasyonlar aynı zamanda

kenti var eden, yaşatan sosyal ve siyasal dinamikleri geniş ölçekte kapsayan tüm kurum, kuruluş, işçi, emekçi, ekolojist, kadın, gençlik, halklar ve inanç örgütleri, siyasi partiler, emek ve meslek örgütleri, demokrat ve vicdan sahibi yurttaşları, tüm toplumsal tarafları ve siyasi aktörleri cezalandırmaya yönelik bir amaç taşımaktadır.

Yargı ve kolluk gücü eliyle bu siyasi operasyonları yürüten iktidarın amacı, antidemokratik sistemi, hukuksuzluğu, adaletsizliği, kutuplaşma ve kamplaşmayı daha fazla kalıcılaştırmak, baskı politikasıyla toplumu sindirmektir. İktidar, yerelerde güç kazanan demokrasiyi, merkezde oluşturduğu, tek yetkide topladığı anti demokratik baskıcı sistemin önünde bir engel olarak görmektedir. Bunun için de yerellere yönelik baskı politikasına hız vermektedir. Belediyelere yapılan operasyonların bir diğer amacı, kentleri yağmalayan, belediye kaynaklarını rant şebekelerine bağlayan rant mekanizmalarının yeniden canlandırılmasıdır. Bu sistem kayyımlar eliyle yürütülmektedir.

İstanbul’da yerel yönetimlere yönelik operasyon yürütülürken, Van Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Abdullah Zeydan’a da aynı gün 3 yıl 9 ay hapis cezası verilerek yeni bir kayyım zemini oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu cezanın önceden kararlaştırıldığı her yönüyle ortadadır.

Belediye başkanlarına yönelik kayyım yolunu açan yargılamaların hukuki zeminde yürütülmediği, bu yargısal süreçlerin arkasında bir siyasi karar alma sürecinin işletildiği, yürütmenin açıklamalarında da ortaya çıkmaktadır. Demokratik örgütlenmeler, demokratik talepler, sivil toplumun gelişmesi, hak arayışları ve demokrasi taleplerini, “terör” kapsamında suç sayan yaklaşımlar hukuki değil, siyasi boyut taşımaktadır.

Ne yazık ki, darbeler süreciyle sürekli yara alan demokrasi, günümüzün bir başka darbe şekli olan kayyım sistemiyle daha da zarar görmekte ve toplumsal zemin zayıflamaktadır.

Türkiye’yi, yargı-kolluk-kayyım üçgeni içerisine alan, toplumu, siyaseti, yerel yönetimleri, medyayı, kurumları dizayn etmeye yönelik mühendislik çalışmasını esas alan, sandıktan çıkan iradeyi dahi tanımayacak kadar demokrasiyi boşa çıkaran bu siyasi kumpas süreci yerellerden başlayarak tüm ülkeyi tasallut altına alacak bir darbe mekanizmasına ve sürecine doğru evrilmektedir. Türkiye’nin yakın siyasi tarihinde bu darbe girişimlerinin neye mal olduğu hafızalarda tazedir.

Tüm bu yönleriyle, yerel yönetimlere, toplumsal muhalefete, siyasal muhalefete, medyaya, demokratik örgütlenmelere yönelik yürütülen yargısal kumpas operasyonlarının yaratacağı toplumsal, siyasal tahribatların araştırılması, yerel darbe süreçlerinin önlenmesine yönelik alınacak demokratik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.